

WEBVTT

X-TIMESTAMP-MAP=MPEGTS:132000,LOCAL:00:00:00.000

00:00.000 --> 00:06.500

Hej mitt namn är Zophia Mellgren
och jag ska idag föreläsa för er

00:06.500 --> 00:13.900

om anhörigperspektiv och jag
jobbar på Sveriges Kommuner och Regioner med området

00:13.900 --> 00:18.500

psykisk hälsa och olika delar
både vad som gäller personer som

00:18.500 --> 00:23.100

vårdas i psykiatrin, eller
på annat sätt har kontakt med

00:23.100 --> 00:27.500

vård och omsorg och idag ska vi
fokusera på anhörigperspektivet

00:27.500 --> 00:33.800

och hur man kan navigera och
kanske göra vårt system mer

00:33.800 --> 00:36.600

begripligt utifrån ett
anhörigperspektiv.

00:36.600 --> 00:44.200

Nu ska jag dela bilder här till
er så att ni kan följa

00:44.200 --> 00:51.100

presentationen och det kommer
att finnas möjlighet att ta del

00:51.100 --> 00:57.300

av de här bilderna i sin helhet
även efter den här utbildningen.

00:59.900 --> 01:05.600

Och som sagt anhörigperspektiv i
vård och omsorg heter dagens

01:05.600 --> 01:11.200

presentation och det upplägget
som jag kommer att ha, jag kommer

01:11.200 --> 01:15.900

att prata om olika vårdnivåer
vad det är för någonting, man har

01:15.900 --> 01:18.100
också begrepp som stegvis vård.

01:18.100 --> 01:23.100
Vad kan det innebära om man har
en psykisk ohälsa eller en

01:23.100 --> 01:26.700
psykiatrisk sjukdom, slutenvård
och öppenvård.

01:26.700 --> 01:32.340
Vad är alla de här orden som man
kanske hör och vad innebär det egentligen.

01:32.340 --> 01:36.800
Jag ska prata om
vårdprocessen, hur ser ut om man

01:36.800 --> 01:43.100
skrivs in på sjukhus och sedan
vad händer där och då och så kan

01:43.100 --> 01:47.200
jag reagera och förstå vad som
kommer hända sedan och en viktig

01:47.200 --> 01:53.900
del är också samarbete och
samverkan och ofta är det många

01:53.900 --> 01:59.500
olika är involverade kring en
person som är sjuk, inte minst anhöriga.

01:59.900 --> 02:06.300
Kan man som anhörig bidra i
vård och omsorg både för sin

02:06.300 --> 02:10.700
närstående skull, men också för
vård och omsorgspersonalen för

02:10.700 --> 02:16.700
att de ska kunna göra ett bra jobb och kunna
lyckas ge rätt stöd på rätt sätt

02:16.700 --> 02:21.700
och här är både stöd till
anhöriga och personen det är frågan

02:21.700 --> 02:22.200
om viktigt.

02:22.200 --> 02:29.900

Jag tänkte börja med olika
vårdsnivåer och här ser ni en

02:29.900 --> 02:37.500

pyramid av olika nivåer, för
man pratar ofta om det här att man ska söka vård på

02:37.500 --> 02:44.800

rätt nivå, vill ju personer som jobbar i
omsorgen gärna försöka

02:44.800 --> 02:53.800

guida rätt och basen i den här pyramiden handlar
om det här första, allra första

02:53.800 --> 02:59.400

nivån där man söker kontakt
och man börjar, känner att man

02:59.900 --> 03:05.200

behöver någon form av stöd eller
hjälp och då handlar det om att

03:05.200 --> 03:11.700

ta en kontakt tidigt, sedan har man
också en nästa nivå som kallas

03:11.700 --> 03:17.900

för primärvården och uppåt här i
pyramiden så har vi också

03:17.900 --> 03:25.100

akutsjukvård, allmänpsykiatri och
specialistpsykiatri och vi ska gå igenom de här olika

03:25.100 --> 03:30.100

vårdsnivåerna successivt och titta
lite mer precist

03:30.100 --> 03:34.900

vad innebär de här olika
nivåerna och vad händer på de

03:34.900 --> 03:36.060

olika nivåerna?

03:36.060 --> 03:40.960

Vad för stöd och hjälp finns det att få där och
hur ska man tänka på att navigera här.

03:41.040 --> 03:46.300

Så om vi dyker ner lite här då och

tittar på basen först, där handlar det om

03:46.300 --> 03:49.700

kanske digitala vårdtjänster, råd och stöd.

03:49.700 --> 03:56.100

Det finns ju 1177, man kan ringa
dit, och de finns ju på

03:56.100 --> 04:01.140

nätet och där finns mycket
information samlat på 1177.se

04:01.140 --> 04:06.200

Där man kan få stöd och råd och veta vart man ska gå vidare.

04:06.200 --> 04:10.840

Men det här handlar om lindriga
besvär eller icke akuta besvär kan man säga.

04:10.840 --> 04:14.800

Eftersom om det är
mer akut så kanske man också

04:14.800 --> 04:19.200

behöver söka få ytterligare
hjälp än vad man kan få via de här

04:19.200 --> 04:22.100

tjänsterna och det finns ju
också kvalificerad, digitala vårdtjänster och

04:22.100 --> 04:29.700

behandlingsinsatser på flera
vårdnivåer även längre upp i pyramiden.

04:29.740 --> 04:36.500

Nästa vårdnivå brukar
man säga är primärvården och då

04:36.500 --> 04:40.700

pratar man ofta om vårdcentral
eller ibland kallas det också

04:40.700 --> 04:48.800

hälsocentraler och det är det
första steget inom sjukvården om

04:48.800 --> 04:53.500

man skulle tänka så och här gör
man ju behandlingar och man

04:53.500 --> 04:55.600

behandlar lindrigare tillstånd.

04:55.600 --> 04:59.700

Ångestproblematik,
olika tillstånd, man kan få en

04:59.800 --> 05:04.500

sjukskrivning, man kan också
remitteras vidare för att man

05:04.500 --> 05:07.900

behöver ha ytterligare vård och
behandlingsinsatser, till exempel

05:07.900 --> 05:14.100

inom psykiatri, men det
finns också mycket vård och stöd att få på

05:14.100 --> 05:19.400

primärvårdsnivå för psykisk
ohälsa och psykiatriska

05:19.400 --> 05:22.700

tillstånd av lättare karaktär.

05:24.930 --> 05:27.690

På en akutmottagning sedan som

05:27.700 --> 05:29.300

ligger snäppet över här.

05:29.300 --> 05:35.800

Det handlar just om att det är
akut och då är det att vården inte

05:35.800 --> 05:39.000

kan vänta utan vi måste ha hjälp
nu.

05:39.000 --> 05:40.600

Vi måste ha hjälp snabbt.

05:40.600 --> 05:45.000

Men här på en akutmottagning gör
man ju inte några större

05:45.000 --> 05:51.200

utredningar, man har ju inte någon
omfattande diagnostik av psykiatriska

05:51.200 --> 05:54.600

tillstånd eller
behandlingsinsatser, utan här

05:54.600 --> 05:57.000

fokuserar man på det akuta
tillståndet.

05:57.000 --> 05:58.900
Vad kan vi göra just nu?

05:59.800 --> 06:07.080
Och det kan handla om psykoser
maniska episoder eller att man akut

06:07.200 --> 06:15.700
har en suicidalitet, att
man har en självmordsbenägenhet

06:15.700 --> 06:20.300
eller har begått ett
självmordsförsök eller annat och

06:20.300 --> 06:23.740
kan behöva vård och stöd för
detta.

06:23.920 --> 06:26.200
Och här avgör man ju förstås

06:26.200 --> 06:30.700
också då om en patient eller en
person behöver läggas in på

06:30.700 --> 06:34.400
sjukhuset och stanna där eller
om man kan gå hem efter det här,

06:34.400 --> 06:39.600
efter att man har gjort de här
akuta insatserna, man kanske också

06:39.600 --> 06:44.920
har en planering för vad ska
bli nästa steg när man går hem från akutmottagningen.

06:45.220 --> 06:50.400
Nästa steg i pyramiden

06:50.400 --> 06:56.100
heter allmänpsykiatri och
barn och ungdomspsykiatri och

06:56.100 --> 07:00.660
barn och ungdomspsykiatrin
förkortas är ofta BUP i talspråk.

07:00.700 --> 07:04.000
Så det kan ju vara bra att

känna till, men det här är första

07:04.000 --> 07:09.400
steget inom specialistsjukvården
för psykiatri och här handlar det då om

07:09.400 --> 07:15.600
personer som har behov av mer
psykiatrisk vård än vad som

07:15.600 --> 07:20.040
erbjuds på vårdcentralerna eller
man kan göra med de här akuta tillstånden

07:20.060 --> 07:24.440
på psykakuten eller
akutmottagningen.

07:25.980 --> 07:27.100
Så här kan man

07:27.100 --> 07:32.760
då göra breda, basalare
utredningar men också behandlingsinsatser.

07:33.000 --> 07:36.300
Så här kan man ju ha en kontakt en längre

07:36.300 --> 07:40.600
period också för att få vård och
stöd.

07:41.520 --> 07:43.000
Sedan finns det någonting som

07:43.000 --> 07:48.100
man säger, som man kan säga är
specialistpsykiatri och då kan

07:48.100 --> 07:52.300
man prata mer om en
subspecialiserad psykiatri, att man

07:52.300 --> 07:59.280
är lite extra expert på något
område inom psykiatrin specifika sjukdomstillstånd.

07:59.700 --> 08:05.500
till exempel, som är av allvarligare grad, till exempel om man har
en
psykos sjukdom schizofreni,

08:05.500 --> 08:09.100
eller en bipolär sjukdom så

kanske det finns en särskild

08:09.100 --> 08:14.100
mottagning som har just den här
specialistkompetensen,

08:14.100 --> 08:19.500
allmänpsykiatrin har ju också
denna kompetensen generellt men

08:19.500 --> 08:22.800
ibland om det finns stora
organisationer, så finns det

08:22.800 --> 08:27.700
också enheter eller mottagningar
som också har den här specifika

08:27.700 --> 08:33.760
kompetensen kring enskilda
sjukdomstillstånd skulle man kunna säga.

08:33.780 --> 08:39.200
och oftast så kräver
specialistsjukvården och allmän

08:39.200 --> 08:44.300
psykiatrin remisser, oftast då
från primärvården eller

08:44.300 --> 08:50.400
vårdcentralen, men man kan också
skicka en egenremiss eller en

08:50.400 --> 08:54.800
egen förfrågan, där man då får beskriva sitt tillstånd och

08:54.800 --> 08:59.700
för att få kontakt med
den här vårdnivån.

09:03.860 --> 09:09.600
Och när man pratar om vårdnivåer
och hur man ska gå vidare.

09:09.600 --> 09:13.680
Inom området psykisk hälsa, men även
inom somatisk hälsa.

09:13.680 --> 09:20.000
Så pratar man ju om att
man måste jobba med stegvis vård

09:20.000 --> 09:26.900

och på vårdcentralerna så skall man arbeta för att erbjuda tidiga

09:26.900 --> 09:32.260

insatser och snabba insatser och här ser ni ett exempel på stegvis vård,

09:32.260 --> 09:40.300

jag ska prata lite mer om den först, men det handlar ju om att man kommer till vårdcentralen och

09:40.300 --> 09:44.800

förklarar vad som är problemet så ska man också beskriva sitt

09:44.800 --> 09:50.300

behov och man försöker att anpassa insatsens innehåll och även

09:50.300 --> 09:53.900

omfattningen av den för det är ganska viktigt att man inte på ett tidigt

09:53.900 --> 09:57.400

skede gör för mycket utan man ska försöka göra

09:57.400 --> 09:58.800

lagom för att

09:59.700 --> 10:04.100

om man kan erbjuda korta, snabba insatser så kan man ju också

10:04.100 --> 10:12.200

möjliggöra för de som behöver lite längre insatser då möjliggör man ju

10:12.200 --> 10:16.600

också för den gruppen att få de delarna att man kan räkna

10:16.600 --> 10:18.320

till för fler.

10:18.526 --> 10:22.526

Så här ser man ju förstås kring hur behovet ser ut

10:22.920 --> 10:29.700

också ganska snabb start till insatser för att sedan följa, så kartlägger

10:29.700 --> 10:34.300
man lagom mycket ingen lång
utredning, utan vad kan jag

10:34.300 --> 10:39.900
hjälpa dig med idag och hur ser
problemet ut och sedan att man

10:39.900 --> 10:45.700
ganska snabbt sätter in en
insats eller ett rätt stöd och

10:45.700 --> 10:51.700
tanken är ju att man ska få dem tidigt att man ska få

10:51.700 --> 10:55.900
hjälp snabbt, så fort man har
identifierat, man måste inte

10:55.900 --> 10:59.400
göra en hel utredning för
att ställa.

10:59.600 --> 11:06.000
fullskalig diagnos i det här första
skedet när man behöver insatser,

11:06.000 --> 11:11.300
utan man kan faktiskt få insatser,
många klarar sig utan en diagnos

11:11.300 --> 11:18.200
eller en utredning för en hel
diagnos och kan bli väldigt hjälpt av

11:18.200 --> 11:21.140
de här insatserna tidigt.

11:21.880 --> 11:25.285
Och i den här processen och för

11:25.300 --> 11:31.000
på stegvisa insatser så säkrar
man upp stödet genom att följa

11:31.000 --> 11:37.100
upp kontinuerligt, man
utvärderar insatsen och ser, sedan

11:37.100 --> 11:41.100
tar man nästa steg och ser, behöver vi
göra ytterligare saker för att

11:41.100 --> 11:45.140

komma tillrätta med när det som är problemet för personen. Så här

11:45.560 --> 11:51.500

Så här kan man verkligen tänka som en trappa skulle man kunna säga.

11:51.500 --> 11:54.800

Man jobbar med förebyggande insatser där man jobbar med

11:54.800 --> 11:59.400

psykoedukativa insatser brukar man säga Alltså utbildning att man

11:59.600 --> 12:03.100

lär känna sig själv man får verktyg i sin verktygslåda för att

12:03.100 --> 12:08.000

hantera sin situation och sina olika levnadsvanor.

12:08.000 --> 12:13.400

Och här kan det vara en typ av öppna föreläsningar för alla medan man sedan

12:13.400 --> 12:18.800

stöd till självhjälp i ett första steg och sedan andra längre

12:18.800 --> 12:25.200

interventioner eller insatser för att jobba med sin problematik och få hjälp och behandling

12:25.200 --> 12:32.100

Och så här är som en del för att för att kunna se att

12:32.100 --> 12:37.100

man kan få stegvisa insatser och hjälp på vägen innan man kanske då

12:37.100 --> 12:42.100

vänder sig till de andra vårdnivåerna som finns på sjukhuset

12:42.100 --> 12:45.000

innan så finns det många insatser man kan få för

12:45.000 --> 12:50.780

psykisk hälsa redan på vårdcentral och i primärvården som vi pratade om här.

12:51.240 --> 12:53.200
Här är ytterligare ett exempel

12:53.200 --> 12:59.500
på fråga primärvården hur man
visar på stegvis

12:59.600 --> 13:04.000
vård och vilka insatser de kan
röra det, närhälsan i Västra

13:04.000 --> 13:10.200
Götalandsregionen som har en
modell för psykisk ohälsa och

13:10.200 --> 13:17.200
här ser man i steg 1 att man har
en misstänkt psykisk ohälsa och

13:17.200 --> 13:22.500
då kan man till exempel jobba
med psykoedukation som det står

13:22.500 --> 13:27.500
här, det är alltså en utbildning
om sjukdomstillståndet eller de

13:27.500 --> 13:33.900
olika tillstånden, men också hur
man kan få råd och stöd att

13:33.900 --> 13:36.020
hantera den situationen.

13:36.260 --> 13:40.000
Sedan finns det i
nästa steg olika

13:40.000 --> 13:44.300
behandlingsinsatser som handlar
om gruppinsatser med KBT till

13:44.300 --> 13:50.300
exempel, behandlade stöd och
konsultation med andra team och här är det olika

13:50.300 --> 13:54.100
förstås vilken typ av
personalkategori som man kan

13:54.100 --> 13:58.700
möta här och inledningsvis så sade jag ju
också det att vi skulle prata om

13:59.500 --> 14:04.100
olika begrepp som kanske används
som man kanske inte vet någon

14:04.100 --> 14:09.400
skillnad, vad är vad i den här
djungeln om man inte riktigt är

14:09.400 --> 14:15.100
van med vård och omsorgsspråket,
till exempel så pratar man om

14:15.100 --> 14:19.060
psykolog och psykoterapeut och
psykiatriker.

14:19.600 --> 14:22.400
psykolog har ju en

14:22.400 --> 14:27.300
psykologutbildning, det hör man faktiskt på namnet men det är

14:27.300 --> 14:32.400
inte per automatik så att man
också är psykoterapeut för då

14:32.400 --> 14:37.860
krävs det ytterligare utbildning
för att bli legitimerad psykoterapeut.

14:37.900 --> 14:42.400
Så då är det en tilläggsutbildning,
så är man legitimerad

14:42.400 --> 14:45.720
psykoterapeut, det kan man ju vara om man är psykolog

14:45.720 --> 14:51.100
Men så har man alltså ytterligare utbildningar just kring
det terapeutiska arbetet

14:51.100 --> 14:54.900
för att kunna bedriva de
insatserna och ge den

14:54.900 --> 14:57.200
behandling som man gör som
psykoterapeut.

14:59.500 --> 15:04.700
Men sedan har vi också psykiatriker och det är en
läkare som har en

15:04.700 --> 15:09.700

specialistutbildning inom just område psykiatri, men jämför man

15:09.700 --> 15:16.500
en läkare och en psykolog så har ju faktiskt de olika kompetenser,

15:16.500 --> 15:20.200
man är specialister på två olika områden skulle man kunna säga,

15:20.200 --> 15:25.500
men de jackar ju förstås i varandra, men det kan ändå

15:25.500 --> 15:30.900
vara bra att veta om att det är olika typer av personal

15:30.900 --> 15:35.500
kategorier eller professioner som man möter i hälso- och

15:35.500 --> 15:39.520
sjukvården inom området psykisk hälsa.

15:39.520 --> 15:41.977
Läkare för att bli en

15:42.000 --> 15:45.200
psykiatriker och en specialistutbildad läkare så

15:45.200 --> 15:51.600
har man också terapeutisk kompetens och utbildning som ingår när man

15:51.600 --> 15:54.800
läser vidare till specialistpsykiatriker.

15:54.800 --> 16:01.380
Det finns ju även med där även om man inte har det på djupet som psykologerna och psykoterapeuterna har.

16:04.040 --> 16:09.100
Det finns andra begrepp som man möter i hälso- och sjukvården

16:09.100 --> 16:11.400
som vi kommer att prata lite mer om.

16:11.400 --> 16:14.100

Här pratar vi om slutenvård och öppenvård.

16:14.100 --> 16:20.400

Det kanske inte är alldeles givet vad de sakerna innebär för

16:20.400 --> 16:25.400

slutenvård och tänker man sig kanske att det handlar om

16:25.400 --> 16:28.400

att det just är en låst avdelning när vi pratar om

16:28.400 --> 16:32.300

psykiatrin till exempel och så är inte fallet här utan

16:32.300 --> 16:39.000

slutenvård finns både inom den kroppsliga sjukvården, men också

16:39.000 --> 16:44.100

inom psykiatrin och för slutenvård

16:44.100 --> 16:49.500

handlar om att du just stannar på sjukhuset till exempel på om man ska opereras

16:49.500 --> 16:54.600

eller genomgå en behandling, eller behöver ha vård dygnet

16:54.600 --> 16:58.500

runt, så det handlar alltså om heldygnsvård

16:59.400 --> 17:01.680

som när det handlar om slutenvård.

17:02.194 --> 17:06.894

och öppenvård det är man kommer till mottagningen för

17:06.900 --> 17:09.700

en undersökning, men också sedan går hem

17:09.700 --> 17:16.000

efter det är klart besöket, men man kanske ändå har en

17:16.000 --> 17:20.400

kontinuerlig kontakt med

öppenvården psykiatrin, är av

17:20.400 --> 17:24.000
de delarna inom hälso- och
sjukvården i Sverige idag som har en

17:24.000 --> 17:27.400
ganska väl utbyggd öppenvård om
man jämför med andra

17:27.400 --> 17:31.400
specialiteter inom hälso- och
sjukvården där kanske

17:31.400 --> 17:35.200
primärvården har ett större
ansvar och vårdcentralerna då,

17:35.200 --> 17:37.020
för vissa olika tillstånd.

17:38.358 --> 17:41.698
Så här kan
du se lite olika ut men det kan vara bra att

17:41.700 --> 17:44.300
hålla koll på de här begreppen och vad de betyder egentligen.

17:46.740 --> 17:51.800
Nu ska vi prata om vårdprocessen
och heldygnsvården eller

17:51.800 --> 17:55.700
slutenvården som jag precis
nämnde och hur ser då en

17:55.700 --> 17:59.400
vårdprocess ut för det kan ju
också vara bra att känna till när

17:59.400 --> 18:05.300
man som anhörig kanske kommer i
kontakt med sjukvården och

18:05.300 --> 18:05.400
psykiatrin.

18:05.400 --> 18:09.300
Hur går det till att hur funkar
det där när man liksom skrevs in

18:09.300 --> 18:14.800
på sjukhuset och vi har en
närstående som har drabbats av

18:14.800 --> 18:21.300
ett sjukdomstillstånd och det är
oftast och eller kan vara en

18:21.300 --> 18:25.300
ganska svår situation och då kan det vara bra att
känna till lite mer

18:25.300 --> 18:27.960
om hur det faktiskt går till.

18:28.160 --> 18:30.200
Och det första steget är förstås att

18:30.200 --> 18:36.400
skrivs in på avdelningen och
där börjar ju också planen för

18:36.400 --> 18:41.300
att man ska kunna ge behandling
av olika delar, men det är också

18:41.300 --> 18:45.300
ett viktigt steg för det finns lagar som
styr också vad man ska göra i

18:45.300 --> 18:49.400
hälso- och sjukvården här, om man till exempel
ser att här kommer det att behövas

18:49.400 --> 18:50.900
ytterligare stöd när man kommer
hem.

18:50.900 --> 18:55.900
Vi behöver samarbeta så finns
det lagar som säger att de måste

18:55.900 --> 18:58.400
att personalen också måste
försöka

18:59.400 --> 19:04.000
ta initiativ för
att få det i stånd att det ska

19:04.000 --> 19:07.200
funka, så redan när man skrivs in ska man börja tänka.

19:07.200 --> 19:11.740
Hur ska det fungera bra när man
ska komma hem?

19:12.120 --> 19:14.100
Men det är klart att

19:14.100 --> 19:17.900
att det i början ligger ett stort
fokus på de insatserna som

19:17.900 --> 19:22.000
personen behöver, man behöver ju
förstås göra en plan och

19:22.000 --> 19:25.600
genomföra de insatserna,
behandlingsinsatser som man

19:25.600 --> 19:29.400
behöver ha för att kunna må
bättre, att kunna komma hem.

19:29.400 --> 19:37.900
Men en stor del av processen är
ju också planering, både som jag sa när

19:37.900 --> 19:40.000
man skrevs sin så behöver man
börja tänka.

19:40.000 --> 19:42.460
Hur ska vi planera, vilka andra
kan behöva vara med?

19:42.460 --> 19:43.680
Men sen så

19:43.700 --> 19:48.500
behöver man ju både planera de
här insatserna som man ska få i

19:48.500 --> 19:53.700
haldygnsvården, eller personen, är det
någonting som man behöver tänka

19:53.700 --> 19:56.300
på det där förstås i detta?

19:56.300 --> 19:58.900
Det kan ju också handla om
insatser

19:59.400 --> 20:02.400
för en anhörig.

20:02.400 --> 20:06.900
Hur kan vi involvera dem

för att göra en bra planering

20:06.900 --> 20:14.100

här är det ju en jätteviktig del i hur man kan planera.

20:14.100 --> 20:18.200

Sedan är det förstås också att man så småningom ska skrivas ut

20:18.200 --> 20:25.100

från sjukhuset och till eget boende eller hem och det behöver

20:25.100 --> 20:31.700

man ju förstås har gjort en bra plan för och därefter så är det

20:31.700 --> 20:35.200

också viktigt förstås med både uppföljning och fortsatt samverkan.

20:35.200 --> 20:40.600

Så om man ska sammanfatta den här

20:40.600 --> 20:44.300

vårdprocessen, eller hur det nu är i den psykiatriska

20:44.300 --> 20:48.800

heldygnsvården, så är det ju ändå så att den här uppföljningen

20:48.800 --> 20:52.700

och fortsätta samverkan, dels ska den startas upp tidigt inom

20:52.700 --> 20:56.400

psykiatrin och då handlar det om att man ska planera och

20:56.400 --> 20:59.260

samarbeta med den psykiatriska öppenvården.

20:59.300 --> 21:05.700

För det är ju den oftast där en kontakt finns när man skrivs ut från

21:05.700 --> 21:09.200

sjukhuset eller att det ska följas upp saker så det är

21:09.200 --> 21:15.300

väldig viktig kontakt, så

öppenvården behöver ju förstås

21:15.300 --> 21:18.700
också ha en kontinuerlig kontakt
med den psykiatriska

21:18.700 --> 21:24.200
heldygnsvården eller
slutenvården under den här processen

21:24.200 --> 21:30.000
löpande för att personen ska
kunna få de insatserna som den

21:30.000 --> 21:34.300
behöver när den skrivs ut, men
också att arbetet ska flyta på löpande

21:34.300 --> 21:40.500
och det kan handla om andra
insatser som kommunerna ger, till

21:40.500 --> 21:45.500
exempel socialpsykiatrin och det är
insatser som beviljas av

21:45.500 --> 21:50.400
socialtjänsten och är det en person som
behöver ha stöd i boende till

21:50.400 --> 21:56.200
exempel så är det också så att
man behöver ta hjälp och

21:56.200 --> 21:59.300
samarbeta med socialtjänsten i
detta fall.

21:59.300 --> 22:03.500
Och då är det där viktiga att
den här kontakten tas väldigt

22:03.500 --> 22:07.000
tidigt och att man är med och
planerar för att det ska kunna

22:07.000 --> 22:09.700
fungera bra när personen ska
komma hem.

22:09.700 --> 22:14.400
Det här är olika delar som är
bra

22:14.400 --> 22:18.800
kan vara bra att ha koll på hur
det ser ut förstås när man

22:18.800 --> 22:23.260
har en person eller närstående
som vårdas på sjukhus.

22:25.360 --> 22:29.500
Det finns ju flera delar i det här,
vi har någonting som heter

22:29.500 --> 22:38.200
samordnad individuell plan, SIP
brukar det förkortas och det är just när personer

22:38.200 --> 22:41.600
det omfattar just personer som
behöver stöd från flera aktörer.

22:41.600 --> 22:46.100
Ni ser en bild här där ni har
föräldrar i mitten för det kan

22:46.100 --> 22:52.100
man ju vara som anhörig så är man
ju kanske ibland förälder om

22:52.100 --> 22:55.200
inte annat så är det väl ganska
vanligt att det är så och sen så

22:55.200 --> 22:59.100
ser ni en hel mängd med olika
rutor här.

22:59.300 --> 23:06.400
Socialtjänsten står BUP akut och
det står HAB, Habiliteringen betyder

23:06.400 --> 23:12.800
det och olika aktörer som kan
vara involverade i en persons liv och

23:12.800 --> 23:20.680
det blir otroligt många kontakter att ta och samordna sig i och
därför har vi en lagstiftning som säger att

23:20.880 --> 23:28.600
ska försöka understödja detta och
det handlar just SIP om.

23:28.600 --> 23:34.400
Och det rör ju alla oavsett ålder och behov

och man ska försöka ha

23:34.400 --> 23:39.400
individen i fokus här, vad
individens behov är och den här

23:39.400 --> 23:44.120
planen ska beskriva
insatserna och vem som ansvarar för vad.

23:46.538 --> 23:52.878
Och SIP finns i tre lagar, sedan
2010, så finns det den i hälso-

23:52.880 --> 23:55.900
och sjukvårdslagen och
socialtjänstlagen och de är

23:55.900 --> 23:58.500
precis lika lydande de där
paragraferna.

23:58.860 --> 24:04.400
Men sedan finns också i en lag som handlar om
samverkan vid utskrivning från

24:04.400 --> 24:07.600
hälso- och sjukvård i den här
processen som jag pratade om

24:07.600 --> 24:15.500
nyligen där man då också ska
använda sig av SIP när man ska skrivas ut

24:15.500 --> 24:19.600
för att göra den där gemensamma
planen så det finns lagstiftning

24:19.600 --> 24:22.400
som stödjer hur man ska
samarbeta och kan vara ett

24:22.400 --> 24:27.000
verktyg där man som anhörig
också kan bli involverad i

24:27.000 --> 24:32.540
planeringen kring sin närstående
och hur det ska fungera när man kommer hem.

24:33.660 --> 24:38.400
Och vill du veta mer om just SIP så
finns det ganska bra och

24:38.400 --> 24:42.600

mycket material kring det och
det finns här en länk

24:42.600 --> 24:46.800

till en sida där de har en liten
kortfilm på tre minuter som

24:46.800 --> 24:50.100

berättar just om SIP och individuell plan
och hur det kan fungera.

24:50.100 --> 24:56.300

Ni har fått veta lite grand
från mig här och nu men om ni är

24:56.300 --> 24:58.000

nyfikna på mer och det finns
också

24:59.200 --> 25:03.900

en film på en annan sida här på
samma hemsida uppdrag psykisk

25:03.900 --> 25:09.500

hälsa.se där man också
kan få ta del av en film kring

25:09.500 --> 25:13.100

hur ett sånt här möte går till,
ett SIP möte.

25:13.100 --> 25:17.800

Hur gör man när man planerar,
vilka steg ska ingå där om det

25:17.800 --> 25:23.700

skulle kunna vara så att du som
anhörig blir kallad till ett möte så

25:23.700 --> 25:27.100

kan du få reda på det här hur
ett sådant skulle kunna gå till

25:27.100 --> 25:30.200

och det finns också en del
material här om man vill veta mer.

25:30.200 --> 25:38.300

Jag ska också prata om området
sekretess, för det innebär ju också att man

25:38.300 --> 25:44.100

inte får berätta för någon annan

än de personerna som deltar

25:44.100 --> 25:51.400
i patientens vård och sekretessen
är otroligt viktig för den

25:51.400 --> 25:55.000
personliga integriteten och
behöver ju förstås följas och

25:55.000 --> 25:58.500
den finns ju lagar och regler
för vård och

25:59.200 --> 26:04.100
omsorgspersonal i stort kring de
här delarna men just inom hälso-

26:04.100 --> 26:11.200
och sjukvården så pratar man ju om
sekretess och patienter.

26:11.200 --> 26:15.000
Och det här innebär att man som personal
inom psykiatrin inte får

26:15.000 --> 26:18.600
diskutera några
patientuppgifter med en kollega

26:18.600 --> 26:22.400
som inte deltar i personens vård
eller behandling.

26:22.400 --> 26:27.400
Det spelar ingen roll att den
här personen har tystnadsplikt

26:27.400 --> 26:34.300
så får man ändå inte dela eller
prata med den individen som inte

26:34.300 --> 26:40.300
är berörd av och direkt delaktig,
så här reglerar den både

26:40.300 --> 26:45.500
sekretess liksom mot de som
finns utanför men också även

26:45.500 --> 26:50.700
internt inom organisationen
förstås, men det är förstås

26:50.700 --> 26:54.600
vanligt att man samarbetar med
många kolleger kring

26:54.600 --> 26:59.100
en individ när man jobbar i
heldygnsvården inom sjukvården.

26:59.100 --> 27:05.400
Och det är faktiskt heller
inte självklart att man får dela

27:05.400 --> 27:10.100
uppgifter om en patient eller en
person då som vårdas i heldygnsvården

27:10.100 --> 27:16.700
till patientens nära anhörig
eller närstående och det här kan

27:16.700 --> 27:20.900
ju vara en utmaning på flera
sätt när man som anhörig är

27:20.900 --> 27:25.800
orolig vill veta vad som händer
och känner att man

27:25.800 --> 27:30.500
behöver på koll på läget och
vill ha information, så det här

27:30.500 --> 27:35.100
är förstås en utmanande
situation på flera sätt.

27:35.100 --> 27:39.900
Men det finns också delar som
man kan göra för att försöka

27:39.900 --> 27:44.800
göra det bästa av den
situationen för, tyvärr så finns

27:44.800 --> 27:49.700
det inte någon direkt särskilt
utformad sekretessbrytande regel

27:49.700 --> 27:54.100
som säger nu, i den här
situationen så får man alltid

27:54.100 --> 27:59.000
lämna ut en uppgift, utan här

behöver man faktiskt pröva

27:59.100 --> 28:04.200
om personen lider, men av man då
skulle lämna ut uppgifter och

28:04.200 --> 28:07.900
sen så finns det också förstås
lagar som säger att om det

28:07.900 --> 28:14.000
handlar om att brott är begånget till exempel så
kan man behöva lämna ut

28:14.000 --> 28:16.900
uppgifter, men inte någonting
generellt.

28:16.900 --> 28:21.320
Här fattar man beslut i
enskilda fall alltid.

28:21.520 --> 28:27.200
Samtidigt så är det ju ändå så att
sekretesslagstiftningen finns ju

28:27.200 --> 28:32.400
för att skydda individen och
skulle det vara så att man som

28:32.400 --> 28:39.700
anhörig har en person som inte vill att

28:39.700 --> 28:45.400
vården lämnar ut någon
information, så att det kan vara

28:45.400 --> 28:50.900
svårt, så finns det alltid ändå saker som
personalen kan göra i relationen

28:50.900 --> 28:55.600
till anhöriga som ändå är
viktigt att man kan ha med sig

28:55.600 --> 28:59.000
och det här är ju så att bara
för att någon har

28:59.100 --> 29:04.500
sagt att man inte vill att
information lämnas ut så kan du

29:04.500 --> 29:09.600

också vara så att man faktiskt får försöka som personal jobba

29:09.600 --> 29:16.000
på att man kanske inte samtycker med en gång, men man kanske kan motivera

29:16.000 --> 29:22.100
individen att så småningom kunna gå med på att samarbeta lite

29:22.100 --> 29:22.600
längre fram.

29:22.600 --> 29:27.100
För det kan också vara en akut situation där man är ganska sjuk

29:27.100 --> 29:31.400
och man bestämmer sig för att det ska

29:31.400 --> 29:34.700
vara på ett sätt, men det innebär inte att det behöver vara så för alltid.

29:34.700 --> 29:37.400
Så det är väldigt viktigt att personalen jobbar med att

29:37.400 --> 29:44.100
motivera era närstående i sådana fall att försöka kunna

29:44.100 --> 29:50.700
dela med sig av informationen och insatserna eftersom anhöriga oftast

29:50.700 --> 29:57.800
är en väldigt viktig person i patientens liv, men som sagt det

29:57.800 --> 29:58.900
finns ändå alltid saker som

29:59.100 --> 30:04.500
personalen kan göra, även fast personen har begärt att

30:04.500 --> 30:10.300
sekretess och inte vill dela med sig man, kan både vara uppmärksam och

30:10.300 --> 30:11.900

lyssna på anhöriga.

30:11.900 --> 30:16.100

Man kan alltid ta emot
information och anhöriga har en

30:16.100 --> 30:19.700

väldigt viktig roll i det för
att det är faktiskt kanske ni

30:19.700 --> 30:27.300

som vet många gånger bäst på hur
vardagen ser ut, hur situationen

30:27.300 --> 30:30.900

är den här perioden innan man
kommer till sjukhuset, hur har

30:30.900 --> 30:31.700

den sett ut?

30:31.700 --> 30:32.100

Hur har det fungerat?

30:32.100 --> 30:35.000

Hur fungerar livet för övrigt?

30:35.000 --> 30:42.100

Hur kan behoven ser ut och det
är en viktig information för

30:42.100 --> 30:47.800

vårdpersonalen att kunna ta del
i och kunna göra en grund för

30:47.800 --> 30:52.100

hur man ska hjälpa individen på
bästa sätt, men också hur man

30:52.100 --> 30:55.700

ska kunna göra en bra planering
för hur ska det fungera sedan

30:55.700 --> 30:58.600

när man ska skrivas ut från

30:59.000 --> 31:03.000

sjukhuset och hur ska man få det
att fungera när man kommer hem igen.

31:04.520 --> 31:10.700

Så det är en jätteviktig
del, man kan också oftast då om

31:10.700 --> 31:15.600
det inte är sådan sekretess att de flesta
väljer i alla fall inte den

31:15.600 --> 31:18.700
sekretessen att man absolut inte
ens får säga att man är på

31:18.700 --> 31:21.500
sjukhuset, för så kan det ju vara
att man säger, nej ni får inte

31:21.500 --> 31:26.000
ens säga att jag är här, men det är
inte det vanligaste i alla fall.

31:26.000 --> 31:30.400
Men har man en kontakt med
närstående så kan man eller

31:30.400 --> 31:34.800
anhöriga så så kan man ju
också se till att hålla dem löpande

31:34.800 --> 31:40.900
informerade och man kan ju alltid
även om man inte kan säga att så här

31:40.900 --> 31:45.500
ser det ut för för din
närstående och situationen

31:45.500 --> 31:52.300
specifikt då i det
tillståndet så kan man alltid ge

31:52.300 --> 31:56.100
den här generella informationen
om det handlar om till exempel

31:56.100 --> 31:58.200
en psykos sjukdom.

31:59.000 --> 32:03.700
hur brukar det se ut, hur brukar den här
processen se ut och vad säger

32:03.700 --> 32:09.800
kunskapsläget om psykos, om det
nu är det, hur kan de här

32:09.800 --> 32:13.600
symptomen se ut, hur ser behandlingarna
ut?

32:13.600 --> 32:15.300
Vad finns det för alternativ?

32:15.300 --> 32:17.000
Och Hur brukar det gå?

32:17.000 --> 32:18.300
Vad är det för prognos?

32:18.300 --> 32:22.300
Det finns många saker som man
kan säga som är generellt även

32:22.300 --> 32:27.300
om det inte är specifikt för just den
individen som det handlar om för

32:27.300 --> 32:31.300
det får man inte lämna ut så kan
man ändå få information som

32:31.300 --> 32:36.800
som kan hjälpa en anhörig att
känna att man får reda på lite mer

32:36.800 --> 32:41.200
och kan vara trygg i ungefär hur
det kommer att fungera

32:41.200 --> 32:43.400
någorlunda.

32:43.400 --> 32:48.700
Det är alltid en viktig del att
få kunskap, information på olika sätt

32:48.700 --> 32:50.980
som kan trygga.

32:52.280 --> 32:55.900
Sedan finns det också en annan del att det

32:55.900 --> 32:59.000
är många anhöriga fyller ju en
väldigt viktig funktion.

32:59.000 --> 33:04.100
Genom att man är ett stöd i
vardagen för den personen som

33:04.100 --> 33:09.500
som är sjuk och då det är också
viktigt att anhöriga faktiskt

33:09.500 --> 33:16.500
också orkar och det finns möjlighet
att få stöd och man behöver

33:16.500 --> 33:20.900
Kanske också uppmärksamma
anhöriga på att de kanske

33:20.900 --> 33:27.600
behöver ha stöd för egen del och
även om man inte ger insatsen

33:27.600 --> 33:33.200
själv i slutenvården, så finns
det delar dit man kan vända

33:33.200 --> 33:39.600
sig och då också viktigt att kunna hänvisa rätt och
här finns det några exempel på det.

33:39.600 --> 33:45.900
Kommunen har ju till exempel
ett tydligare stöd i lagen om att

33:45.900 --> 33:51.400
de ska erbjuda insatser till anhöriga, där det finns
anhörigkonsulenter eller anhörigombud, eller

33:51.400 --> 33:55.600
anhörigstödjare som man kan
vända sig till och regionen där

33:55.600 --> 33:58.100
finns det ju
kontaktsjuksköterskor eller

33:58.100 --> 33:58.800
kuratorer till exempel.

33:58.900 --> 34:03.900
På olika vårdnivåer som vi har
pratad om som man också skulle

34:03.900 --> 34:07.100
kunna vända sig till till
exempel och sedan så precis som

34:07.100 --> 34:11.400
vi pratar om Inledningsvis också
så finns det på 1177.se.

34:11.400 --> 34:16.300
där finns det både information och

vägledning och det är viktiga

34:16.300 --> 34:23.400

delar som man kan förmedla till
anhöriga i det mötet som man har.

34:23.400 --> 34:29.440

Och med detta sagt så vill jag
bara säga tack för att ni har lyssnat.